

قىز-خانىملارنىڭ رامزاندىكى ئەڭ مۇھىم

ئەمەللىرى

[ئۇيغۇرچە]

أعمال المهمة للمرأة المسلمة في رمضان

[باللغة الأويغورية]

مۇھەممەد يۇسۇپ

محمد يوسف

تەكشۈرۈپ بىكىتكۈچى: ن. تەمكىنى

المراجعة: ن. تمكىني

ريباد شەھرى رەبۋە رايونى دىن تەشۋىقات

ھەمكارلىق مەركىزى

المكتب التعاوني للدعوة وتوعية الجاليات بالربوة

بمدينة الرياض

1429 – 2008

islamhouse.com

قىز-خانملارنىڭ رامزاندىكى ئەڭ مۇھىم ئەمەللىرى

ھەممىگە مەلۇمكى، رامزان ئېيى پۈتۈن ئايىلاردىن ئۇلۇغ ۋە قىممەتلىك بولغان بىر ئايدۇر. رامزان ئېيىدا قىلىنغان ياخشى ئەمەللەرگە باشقا ۋاقىتلاردا قىلىنغان ياخشى ئەمەللەردىن ئەلۋەتتە كۆپ ساۋاب يېزىلىدىغانلىقىمۇ بىر ھەقىقەت. رامزان ئېيى مۇسۇلمانلار ئۈچۈن، خۇسۇسەن ئاياللار ئۈچۈن بىر مول ھوسۇل ۋاقتى بولۇپ، ئاياللار ئەگەر بۇ ئاينىڭ قەدرىنى بىلىپ، قىلىشقا تېگىشلىكلىرىنى ئادا قىلسا ئەلەردىن ئىككى ھەسسە ئارتۇق ساۋاب قازىنىدۇ. بۇ مۇنداق:

ئايال كىشىمۇ خۇددى ئەر كىشىگە ئوخشاشلا ئىسلام پەرزلىرىنى ۋە نەپلە ئىبادەتلەرنى ئادا قىلغاننىڭ سىرتىدا، ئېرى ۋە بالىلىرى ئۈچۈن ياخشى خىزمەت قىلىپ، ئۇلارنىڭ تائەت - ئىبادەتلەرنى تولۇق ئادا قىلىشىغا شەرت شارائىت ھازىرلاپ بېرىدۇ. مۇندىن باشقا جامائەتنى ئىپتىدارغا چاقىرىش ئىشلىرىدا پەقەت ئايال كىشى كۈندۈزدە روزا تۇتۇقلۇق تۇرۇپ يالغۇز جاپالىق ئىشلەيدۇ. بۇنىڭ بىلەن ساۋاب تاپىدۇ. ئايال كىشى ئائىلىدە ئائىلە ئەزالىرىنى غىزالاندۇرۇش ۋە كىيىم - كېچەكلىرىنى يۇيۇپ تازىلاش ئىشلىرىنى ئۆز ئۈستىگە ئالغانلىقى تەرەپتىنمۇ يەنە ساۋاب تاپىدۇ.

رامزان ئېيى يىلدا بىر قېتىملا كەلگىنى ئۈچۈن ناھايىتى تىز ئۆتۈپ كېتىدۇ، نۇرغۇن كىشىلەر بۇ پۇرسەتنى چىڭ تۇتۇپ، بۇ ئاينىڭ خەيراتلىرىدىن تولۇق مەنپەئەت، يەنە كۆپلىگەن كىشىلەر ئەس ھوشىنى تېپىپ بولغىچە بۇ ئاي ئۆتۈپ كېتىدۇ. بۇ ئاينىڭ قەدرىنى بىلگەنلەر،

پۇرسەتنى غەنىمەت بىلگەنلەر بۇ ئاينىڭ شاراپىتىدىن ھەۋز كەۋسەرلەرنى ئىچەلگەندەك بولىدۇ، يەنە بىر رامزان كەلسە ۋاقتىنى چىڭ تۇتسام ۋە بۇ ئايدىن تولۇق پايدىلانسام دەپ ئارزۇ قىلىدۇ. ئەمما نۇرغۇنلىرىنىڭ ئۆمرى ئىككىنچى رامزانغا يەتمەيدۇ. چۈنكى خۇددى قەدىمكىلەر ئېيتقاندەك « ئۆمۈر ئاتقان ئوق» تۇر. ئۇنى قايتۇرۇپ كەلگىلى بولمايدۇ. شۇڭا بۇ ئۆمۈر ئۆتۈپ كېتىشتىن بۇرۇن ۋاقتتىن پايدىلىنىش كېرەك. رامزاندا بىر يىلدا ئاران بىرلا قېتىم كېلىدىغان ياخشى پۇرسەتنى قولدىن بەرمەسلىك كېرەك. ئەقىللىق ئاياللار قىلىدىغان ئىشلىرىنى پروگراممىلاشتۇرۇپ، بىر مىنۇت ۋاقتىنىمۇ بىكارغا ئۆتكۈزمەستىن تولۇق پايدىلىنىدۇ.

تۆۋەندە ئايال مۇسۇلمان قېرىنداشلارغا رامزان ئېيىدا قىلىشقا تېگىشلىك مۇھىم ئىشلاردىن 20 ئىشنى تەۋسىيە قىلىمىز:

1- رامزان ئېيىدا قىلىدىغان پۈتۈن ئىبادەتلەر ۋە ئۆي ئىشلىرىنى پەقەت ئاللاھنىڭ رازىلىقىغا ۋە مۇكاپاتىغا ئېرىشىش نىيىتى بىلەن قىلىش.

2- بەش ۋاخ نامازنى ئۆز ۋاقتىدا تولۇق ئادا قىلىش.

3- سۈننەت ۋە نەپلە ئەمەللىرىنى كۆپ قىلىش.

4- سەدىقنى كۆپ بېرىش، ئاجىز - ئۇرۇقلارغا ياردەم قىلىش، يېتىملارنىڭ بېشىنى سىلاش.

5- قۇرئاننى كۆپ ئوقۇش. ئىمكان قەدەر رامزان ئېيىدا قۇرئان كەرىمنى تامام قىلىش.

6- ئىمكان قەدەر ئاخشاملىرى تاراۋىھ نامىزىغا چىقىپ، ئەرلەرنىڭ ئارقىسىدا ئايرىم سەپ تۈزۈپ بۇ ئۇلۇغ ئىبادەتكە ئىشتىراك قىلىش.

7- ۋەز - نەسھەتلەرنى كۆپ ئاڭلاش.

8- جامائەتنى، خوشنىلارنى ۋە ئۇرۇق - تۇغقانلارنى ئىپتارلاشتۇرۇش

9- ئاتا - ئانىسىنى، قېيىن ئاتا - قېيىن ئانىسىنى ئالاھىدە ئىپتار قىلدۇرۇش ۋە ئۇلارنى يوقلاپ تۇرۇش، خىزمەتلىرىنى قىلىش ۋە دۇئالىرىنى ئېلىش.

10- ئېرىنىڭ ۋە پەرزەنتلىرىنىڭ خىزمىتىنى ياخشى قىلىش، ئۇلارنى ئىپتار ۋە زوھۇرلاردا ياخشى غىزالاندۇرۇش.

11- غەيۋەت، شىكايەت، گەپ توشۇش، يالغان سۆزلەش، باشقىلارنى رەنجىتىش قاتارلىق ئىشلاردىن ۋە پۈتۈن ناچار ئەخلاقىلاردىن يىراق تۇرۇش.

12- ۋاقتىنى چىڭ تۇتۇپ بۇ ئايدا تېخىمۇ كۆپ ياخشىلىقلارنى قىلىپ كۆپ ساۋاب تېپىشقا تىرىشىش.

13- تېلېۋىزور كۆرۈش بىلەن ۋە پايدىسىز سۆھبەتلەر بىلەن ۋاقتىنى ئىسراپ قىلماسلىق. كۆپ ئۇخلاپ ۋاقتىنى ئۆتكۈزمەسلىك.

14- ئىسلامىي گۈزەل ئەخلاققا توغرا كەلمەيدىغان ئادەتلىرى بولسا بۇ ئايدا شۇلارنى تۈزىتىش ۋە ئۆزىنى ئىسلاھ قىلىشقا تىرىشىش. چۈنكى بۇ ئاي تەرىبىيە ئېلىش ۋە ياخشى ئادەتلەرنى يېتىلدۈرۈش ئىپىدۇر.

15- بوش ۋاقىتلىرىنى قۇرئان ئوقۇش ۋە دىنى كىتابلارنى ئوقۇپ بىلىم ئېلىش بىلەن تولدۇرۇش. چۈنكى رامزان ئىپى قۇرئان كەرىم مۇھەممەد ئەلەيھىسسالامغا ئاللاھ تائالا تەرىپىدىن چۈشۈشكە باشلىغان بىر مۇبارەك ئاي. شۇڭا پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالاممۇ رامزان ئىپىدا ئىبادەتلەرنى ئەڭ كۆپ قىلاتتى، سەدىقنى ئەڭ كۆپ بېرەتتى.

16-رامزاندا ھەددىدىن ئارتۇق كۆپ يېمەسلىك ۋە ئائىلە ئەزالىرىنىڭ ساغلىقىنى ساقلاش ئىشلىرىغا ئالاھىدە ئەھمىيەت بېرىش. چۈنكى كۆپ يېيىش ئادەمنى ئىبادەتلەردىن ھورۇنلاشتۇرۇپ قويدۇ. مۇندىن باشقا كۆپ يېيىشنىڭ تەن ساغلىقىنى ساقلاشقا زىيىنى بولىدۇ. شۇڭا رامزان ئېيىدا ئاز يەپ، ھوشيار تۇرۇش لازىم.

17-رامزان كېچىلىرىدە دۇئانى كۆپ قىلىش، كېچىنىڭ ئاخىرقى دۇئا ئىجابەت بولىدىغان ۋاقىتنى قولدىن بەرمەسلىك.

18-رامزان ئېيىنى پۈتۈن گۈزەل ئەخلاقى بىلەن ئەخلاقلىنىش ۋە يامان ئادەتلەرنى تاشلاش پۇرسىتى دەپ تونۇپ، بۇ ئايدا ھاياتلىق ئىشلىرىنى توغرا رەتكە سېلىشنى ئۆگىنىش.

19-رامزاننىڭ ئاخىرقى كۈنىدە يېتىم - يېسىرلارنىڭ يۈزلىرىنى كۈلدۈرۈش ئۈچۈن فىتىر سەدىقىسىنى تولۇق ۋە زىيادىسى بىلەن ئادا قىلىش.

20- روزى ھېيت كۈنىدە ئاۋۋال ئاتا - ئانىلارنى، ئاندىن تۇغقانلارنى زىيارەت قىلىپ، ئۇلارنىڭ كۆڭۈللىرىنى شاد قىلىش، كەمبەغەللەرگە خەير - ئېھسان قىلىپ ئۇلارنى خوش قىلىش.

يۇقىرىقىلارنى تولۇق ئورۇنلىغان ئايال كىشى ئەرلەردىن چوقۇم ئىككى ھەسسە ئارتۇق ساۋابقا ئېرىشىدۇ. ئىسلام تارىخىدىكى ئۈلگىلىك ئاياللار شۇنداق قىلاتتى. رامزان ئېيىدىن تولۇق پايدىلىنىش ئۈچۈن قوللىرىدىن كەلگەننى قىلاتتى. بىزمۇ ئەشۇ ئۈلگىلىك مۇسۇلمان ئاياللارنى

ئۆزلىرىمىزگە ئۆلگە قىلىپ، رامزان ئېيىدىن تولۇق پايدىلىنىش ۋە مەنئى مولى ھوسۇلغا ئېرىشىش ئۈچۈن ئىشلىشىمىز لازىم.

جانابى ئاللاھ تائالادىن ھەممىمىزگە ھىدايەت تىلەيمەن ۋە بۇ ئۇلۇغ ئايدا كۆپلىگەن ساۋابلىق ئىشلارنى قىلىپ، ئاخىرەتلىكىمىز ئۈچۈن ئوزۇق توپلىشىمىزغا مۇيەسسەر قىلىشىنى سورايمەن.

ئاللاھ تائالادىن پۈتۈن ئىسلام ئۈمىتىنى بۇ ئۇلۇغ ئاينىڭ شارائىتىدىن بەھرىمەن قىلىشىنى تىلەيمەن.